

Anglické podmínkové věty a jejich české překladové ekvivalenty English conditional clauses and their Czech translation counterparts

Bakalářská práce, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav anglického jazyka a didaktiky
Praha, září 2011

Předložená bakalářská práce zkoumá podmínkové věty v plusquamperfektu a jejich české překladové ekvivalenty. Metodologicky je práce založena na získání 100 příkladů podmínkových vět v plusquamperfektu a jejich překladových ekvivalentů získaných pomocí paralelního překladového korpusu Intercorp. Původně měly být do analýzy zahrnuty pouze původní anglické věty, ale jelikož analýza ukázala nedostatek požadovaných příkladů v britské angličtině, byly zařazeny i věty původně české, přeložené do angličtiny. Výsledný poměr původních anglických a českých vět je 78 : 22.

Teoretický základ práce prezentovaný v kapitole 2 je skutečně důkladný a přehledný. Teoretická část je rozdělena do několika kapitol a podkapitol, ve kterých autorka nejdříve definuje podmínkové věty, uvádí příklady syndetického i asyndetického připojení k větě hlavní, a následně detailně zkoumá syntaktické a sémantické aspekty podmínkového souvětí. Z hlediska syntaktického podmínkové věty fungují jako adjunktivy nebo jako disjunktivy – podle míry začlenění do věty hlavní. Z hlediska sémantického se podmínkové věty dělí na věty vyjadřující podmínku přímou („direct condition“) a podmínku nepřímou („indirect condition“). Věty vyjadřující podmínku přímou pak mohou dále vyjadřovat podmínku možnou nebo hypotetickou. Velmi zajímavá je podkapitola 2.6, kde autorka popisuje podmínkové věty z pohledu aplikované gramatiky a porovnává je s přístupem akademických gramatik prezentovaným v předchozích kapitolách. Dělení teoretické části je většinou přehledné, jen v části 2.5 by snad bylo vhodnější zařadit kapitolu 2.5.2 jako podkapitolu pod 2.5.1 (Direct condition).

V kapitole 3. (Material and Method) autorka popisuje postupy analýzy a přesně vymezuje, které aspekty podmínkového souvětí bude analyzovat. Tyto čtyři aspekty jsou poté detailně zkoumány v jednotlivých podkapitolách (4.1 – 4.4). Těžištěm empirické části práce je bezpochyby kapitola 4.1, která zkoumá překlad anglického plusquamperfekta do češtiny. Ukazuje se, že v českých překladech se nejčastěji (v 60,3% případů) objevuje přítomný kondicionál. Potvrzuje se tedy tendence používat v současné češtině spíše kondicionál přítomný než minulý. Ten se objevuje pouze ve 14,1 % dokladů. Kapitola 4.2 se věnuje spojkám, které byly v českých překladech pro anglické *if*, *unless* nebo inverzi použity. Zde autorka dochází k zajímavému zjištění, že se často české spojky nepoužívají konsistentně podle toho, zda vyjadřují podmínku možnou nebo hypotetickou (např. spojka *-li* by dle Mluvnice češtiny měla vyjadřovat podmínku možnou, ale ve skutečnosti se používá i pro podmínku hypotetickou). V následujících dvou kapitolách si autorka všimá typu podmínkového souvětí (kap. 4.2) a druhu modálního slovesa v anglické hlavní větě. Kromě obvyklého podmínkového *would*, které se vyskytlo nejčastěji (47 dokladů, 60,3%), se poměrně často objevilo i *might* (11 dokladů, 14,1%) a dále např. *could* (4 doklady, 5,1%). Zde autorka správně poukazuje na významový rozdíl mezi pomocným slovesem *would* vyjadřujícím čistou podmínku a modálními slovesy *might* a *could*, která dodávají promluvě modální význam (možnost v případě *might* a schopnost v případě *could*). Kapitola 4.5 zkoumá výše zmíněné čtyři aspekty na zbývajících 22 dokladech, které byly původně napsány česky a následně přeloženy do angličtiny. Na tomto místě lze vznést připomínku, že by snad bylo vhodnější

excerpovat chybějící doklady z textů psané americkou angličtinou, tak aby směr (tj. výchozí a cílový jazyk) byl zachován.

Je třeba ocenit přehledné uspořádání empirické části práce. Každá podkapitola 4.1-4.5 je doplněna tabulkami, ve kterých jsou výsledky analýzy přehledně shrnuty.

Poznámky k jednotlivostem:

- str. 15 – *Quirk et al* – chybí tečka
- str. 17 – *Quirk demonstrates* – místo *Quirk et al demonstrate*
- str. 36 – *tendency* místo *trend*
- str. 48 – citovaný článek prof. Duškové neuvádíte v bibliografii

Závěr:

Předložená studie splnila požadavky kladené na bakalářskou práci. Práce je pečlivě vypracovaná, teoreticky a materiálově podložená studie přinášející řadu nových zjištění. K obhajobě ji proto doporučuji a předběžně hodnotím jako výbornou.

PhDr. Gabriela Brůhová, Ph.D.

V Praze 2.9.2011